

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Bosansko-podrinjski kanton Gorazde
OPĆINA FOČA
Ustikolina

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Bosnian-podrinje canton Gorazde
MUNICIPALITY FOCA
Ustikolina

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
ZA PERIOD 2021. – 2023.GODINA

Juni 2020. godine

Na osnovu člana 18. Zakona o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine F BiH“ broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16 ,5/18 i 11/19) Općinski načelnik *d o n o s i*:

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE FOČA ZA PERIOD 2021.- 2023. godina

UVOD

Zakonom o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13; 09/14; 13/14; 08/15; 91/15; 102/15, 104/16 ,5/18 i 11/19) uspostavljeno je srednjoročno planiranje kao kontinuiran proces, koji počinje srednjoročnom ekonomskom i fiskalnom prognozom, a završava odobrenim konačnim budžetom i procjenama za buduće dvije godine. Ovaj Dokument okvirnog budžeta za period 2021 -2023. godina predstavlja fiskalni okvir budžeta Općine Foča za 2021. godinu, te preliminarne projekcije za 2022. i 2023. godinu, ujedno DOB predstavlja preliminarni nacrt budžeta za 2021.godinu. Postupak pripreme DOB-a počinje dostavljanjem instrukcije broj: 1 o načinu i elementima izrade DOB-a koja sadrži: osnovne ekonomske pretpostavke i smjernice za pripremu DOB-a, tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika, te dinamiku i rokove pripreme DOB-a. U Članu 15. Zakonom o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13; 09/14; 13/14; 08/15; 91/15; 102/15, 104/16 ,5/18 i 11/19) koji se odnosi na Budžetski kalendar definisani su rokovi prema kojim se priprema i usvaja budžet, a samim tim i Dokument okvirnog Budžeta. Na osnovu navedenog člana Zakona o Budžetima u Federaciji BiH, Služba za privredu, finansije, opću upravu, društvene djelatnosti i BIZ (u daljem tekstu: Služba) je pristupila izradi Dokumenta okvirnog Budžeta Općine Foča za period 2021. - 2023. godina. Dana 19.03.2020. godine Služba je aktom broj: 04-10-11-324/20 uputila svim općinskim službama Instrukciju broj: 1 odnosno instrukciju za izradu DOB-a Općine Foča za period 2021 - 2023. godine, zajedno sa tabelom prioriteta. Na osnovu navedene instrukcije, a prema odredbama člana 15. Zakona o budžetima u Federaciji BiH budžetski korisnici su svoje tabele prioriteta sa obrazloženjem trebali dostaviti do 15.04.2020. godine. Do ostavljenog roka sve općinske službe su dostavile svoje tabele prioriteta sa obrazloženjem. Članom 18. Zakona o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj:102/13; 09/14; 13/14; 08/15; 91/15; 102/15, 104/16 ,5/18 i 11/19) propisano je da na osnovu prijedloga prioriteta budžetskih korisnika za izradu DOB-a Ministarstvo finansija priprema DOB i dostavlja ga Vladi do 15. juna. Vlada razmatra i usvaja DOB do 30. juna tekuće godine zajedno sa srednjoročnim okvirom rashoda za tri godine nakon čega se dostavlja Parlamentu kao informacije. Članom 28. Zakona o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“,

broj:102/13; 09/14; 13/14; 08/15; 91/15; 102/15, 104/16 ,5/18 i 11/19) regulisano je da se odredbe člana 18. shodno primjenjuju i na općine.

Dokument okvirnog budžeta Općine Foča za 2021. - 2023. godinu obuhvata slijedeće oblasti: 1. Makroekonomski pokazatelji; 2. Srednjoročnu fiskalnu politiku i projekciju direktnih i indirektnih prihoda; 3. Srednjoročnu projekciju prihoda Općine Foča; 4. Upravljanje potrošnjom.

Srednjoročne makroekonomske prognoze i srednjoročna fiskalna politika i projekcija direktnih i indirektnih prihoda su preuzete iz Smjernica ekonomske i fiskalne politike za period 2021. - 2023. godina Federalnog Ministarstva finansija , te projekcija prihoda od direktnih i indirektnih prihoda Federalnog Ministarstva finansija prosljeđenih posredstvom Ministarstva finansija BPK-a.

1. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI U FBiH

U ovom poglavlju su dati osnovni srednjoročni makroekonomski pokazatelji i prognoze na kojima su zasnovane preliminarne procjene Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine za period 2021. - 2023.

Tabela: Makroekonomski pokazatelji za period 2018. - 2023. godina

Indikator	Zvanič i podaci		Projekcije			
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Nominalni BDP u mil KM	34.023	35.365	34.846	36.340	38.077	39.826
Nominalni rast u %	5,2	3,9	-1,5	4,3	4,8	4,6
BDP deflator (prethodna godina =100)	101,9	100,7	100,9	101,4	101,7	101,4
Realni BDP u mil KM (prethodna godina =100)	33.399	35.116	34.551	35.826	37.449	39.286
Realni rast u %	3,3	3,2	-2,3	2,8	3,1	3,2
Inflacija mjerena procentom potrošačkih cijena u%	1,4	0,6	0,2	1,2	1,3	1,4
Potrošnja u mil KM	32.048	32.931	32.736	33.670	34.830	36.055
Realni rast u %	2,0	1,8	-1,0	1,4	1,7	1,7
Vladina potrošnja u mil KM	6.611	6.776	6.959	7.098	7.325	7.545
Realni rast u %	0,9	1,0	1,9	0,5	0,7	0,5
Privatna potrošnja u mil KM	25.437	26.155	25.777	26.572	27.505	28.510
Realni rast u %	2,3	2,0	-1,7	1,7	1,9	2,1
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	6.610	6.857	6.215	6.735	7.397	8.077
Realni rast u %	9,2	8,3	-10,5	7,1	8,1	7,7
Vladine investicije u mil KM	859	954	920	1.042	1.176	1.307
Realni rast u %	15,4	9,4	-5,0	11,6	10,0	8,5
Privatne investicije u mil KM	5.451	5.903	5.295	5.692	6.222	6.769
Realni rast u %	8,3	8,1	-11,4	6,3	7,8	7,5
Uvoz u mil KM	19.097	19.955	18.549	19.478	20.828	22.520
Nominalni rast u %	6,7	4,5	-7,0	5,0	6,9	8,1
Realni rast u %	3,7	2,5	-6,1	3,2	4,5	5,1
Izvoz u mil KM	14.087	14.850	13.821	14.726	15.976	17.471
Nominalni rast u %	10,0	5,4	-6,9	6,5	8,5	9,4
Realni rast u %	6,1	3,4	-6,4	4,3	5,8	6,7
Nacionalna bruto štednja u %BDP-a	16,9	18,4	16,8	17,7	18,4	18,8
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.236	-1.022	-975	-990	-1.084	-1.320
Rast u %	-9,1	-17,4	-4,5	1,5	9,4	21,8
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,6	-2,9	-2,8	-2,7	-2,8	-3,3

Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), april 2020. godine

2. SREDNJOROČNA FISKALNA POLITIKA I PROJEKCIJE DIREKTNIH I INDIREKTNIH PRIHODA

Projekcije direktnih i indirektnih prihoda rađenu su na bazi revidiranih projekcija javnih prihoda Federalnog ministarstva finansija za 2020.godinu i period 2021.-2023.godina. Do revidiranja projekcija je došlo zbog pandemije virusa COVID-19 u BiH koja je dovela do značajnog slabljenja ekonomskog rasta u BiH. Federalno ministarstvo finansija se prilikom izrade revidiranih projekcija vodilo makroekonomskim pretpostavkama, značajnim usporavanjem naplate prihoda u drugoj polovini marta i aprilu tekuće godine, te uzimajući u obzir stabilizacijske mjere preduzete na teritoriji Federacije BiH, nepredvidivost toka i dužinu pandemije, te njenih reperkusija na globalnu i domaću ekonomiju. Iz pomenutih razloga projekcije prihoda su rađene sa krajnjom oprežnošću i bazirane na konzervativnom pristupu.

Važno je napomenuti da je Federalno ministarstvo finansija prilikom dostave revidiranih projekcija javnih prihoda za 2020.godinu i period 2021. – 2023.godina ukazalo na visok nivo rizika po ostvarenja projiciranih iznosa zbog već pomenutih razloga. S tim u vezi i Općina Foča prilikom projekcije svojih prihoda ističe visok nivo rizika po ostvarenje projiciranih iznosa.

2.1. Izvršenje prihoda od indirektnih poreza kantona i općine kantona pojedinačno na jedinstvenom računu za 2019. Godinu, revidirane projekcije za 2020. Godinu i plan za period 2021.-2023. Godina.

Indirektni porezi	Izvršenje 2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Bosnasko-podrinjski kanton	28.002.582	23.797.880	24.844.802	26.293.129	26.620.000
Kantonalni budžet	25.553.124	21.715.391	22.670.699	23.992.287	24.290.500
Općinski/gradski budžeti	2.449.458	2.082.489	2.174.103	2.300.842	2.329.500
Foča	281.316	235.393	245.749	260.075	263.400
Goražde	2.036.432	1.736.821	1.813.228	1.918.930	1.942.700
Pale	131.709	110.274	115.126	121.837	123.400

2.2. Izvršenje prihoda sa Jedinstvenog računa za 2019. Godinu, revidirane projekcije za 2020. Godinu i revidirane projekcije prihoda sa Jedinstvenog računa za period 2021.-2023. Godina za direkciju cesta.

Bosnasko-podrinjski kanton	Izvršenje 2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinstvenog računa	844.073	719.010	750.641	794.399	804.200
o/č Općina Foča	11.599	9.880	10.315	10.915	11.050
Prihodi iz namjenske putarine za finansiranje autocesta i cesta	313.452	273.517	283.911	292.144	300.900
o/č Općina Foča	4.306	3.755	3.900	4.010	4.130

2.3. Izvršenje prihoda po osnovu poreza na dohodak za 2019. godinu, revidirane projekcije za 2020. godinu i plan za period 2021.–2023. godina za kanton i općine zbirno.

	Izvršenje 2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
POREZ NA DOHODAK	5.494.131	3.804.193	3.910.711	4.031.943	4.160.900
Kanton	3.600.853	2.493.268	2.563.080	2.642.535	2.727.100
Općine/gradovi	1.893.278	1.310.925	1.347.631	1.389.407	1.433.800

2.4. Izvršenje prihoda po osnovu poreza na dobit za 2019. godinu, revidirana projekcija za 2020. godinu i plan za period 2021.–2023. godina

	Izvršenje 2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Bosnasko-podrinjski kanton	2.346.990	734.329	749.297	772.526	797.200

3. SREDNJOROČNA PROJEKCIJA PRIHODA OPĆINE FOČA

Ovo poglavlje sadrži projekcije prihoda za koje se očekuje da će biti na raspolaganju Općini Foča, iz kojih će biti finansirane javne potrebe općine, a koje su najvećim dijelom determinirane prilikama i situacijama navedenim u prethodnim poglavljima. Imajući na umu postojeću situaciju, kao i činjenicu da Služba za privredu, finansije, opću upravu, društvene djelatnosti i BIZ vrlo malim dijelom može utjecati na ukupnu fiskalnu strategiju za naredni srednjoročni period evidentno je da kao realna osnova za izradu i prezentaciju srednjoročne fiskalne strategije će poslužiti prognoze i pretpostavke proslijeđene od Federalnog Ministarstva finansija posredstvom Ministarstva finansija BPK-a. U kontekstu ranije spomenutog, kao i analiza ostvarenja prihoda proteklih godina i trenda izvršenja za prvih šest mjeseci tekuće 2020. godine, Služba je uradila moguću projekciju prihoda koji pripadaju Općinskom budžetu. Osnov za projekciju prihoda za 2021. godinu je budžet 2020.godine

Poreski prihodi su u potpunosti bazirani na projekcijama Federalnog ministarstva finansija.

Projekcija neporeskih prihoda je rađena na bazi izvršenja po ovom osnovu u 2019.godini, te prvih 5 mjeseci 2020.godine, kao i na bazi trenutno važećih ugovora o iznajmljivanju imovine.

Tekući transferi, kao jako značajna ali ujedno i najneizvjesnija stavka u budžetu Općine Foča, planirani su na bazi izvršenja za 2019.godinu uz blagi porast.

U sljedećem tabelarnom pregledu predstavljen je nivo ostvarenih prihoda Općine Foča u 2019. godini, budžet 2020. godine i projekcije za period 2021.-2023. godina. Projekcija prihoda u 2021-2023. godini odražava dinamiku priliva u 2019.godini, kao i u proteklom periodu 2020.godine.

Tabela : Projekcije prihoda 2021.-2023.godina

	Prihodi i primici	Ostvareno 2019.	Budžet 2020.	Procjena 2021.	Procjena 2022.	Procjena 2023.
A	Poreski prihodi	368.011	370.100	324.000	341.000	345.600
	Porez na dobit					
711000	pojednaca i preduzeća	4.706	8.100	2.000	2.000	2.000
	Porezi na plaću i radnu	4	0	-		
713000	snagu					
714000	Porez na imovinu	4.375	10.000	6.000	7.000	7.000
716000	Porez na dohodak	61.705	60.000	56.000	57.000	58.000
	Prihodi od indirektnih	297.221	292.000	260.000	275.000	278.600
717000	poreza					
B	Neporeski prihodi	150.790	189.100	149.000	149.000	149.000
	Prihodi od					
	preduzetnički aktivnosti					
	i imovine i prihodi od	23.027	29.600	29.000	29.000	29.000
	pozitivnih kursnih					
721000	razlika					
	Naknade i takse i					
	prihodi od pružanja	127.763	159.500	120.000	120.000	120.000
722000	javnih usluga					
723000	Novčane kazne					
C	Tekući transferi	322.933	500.000	400.000	400.000	400.000
	Primljeni tekući transferi					
732000	od ostalih nivoa vlasti	322.933	500.000	400.000	400.000	400.000
D	Kapitalni transferi	530.805	646.500	400.000	400.000	400.000
	Kapitalni transferi od					
742000	ostalih nivoa vlasti	530.805	646.500	400.000	400.000	400.000
E	Kapitalni primici					
	UKUPNO:	1.372.539	1.705.700	1.273.000	1.290.000	1.294.600

Rizici po projekcije prihoda

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta;
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
- makroekonomske pretpostavke;
- neredovno izmirenje tekućih transfera od ostalih nivoa vlasti (prvenstveno BPK-a)

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Jedan od rizika odnosi se na makroekonomske pretpostavke, koje će u mnogome ovisiti od uticaja vanjskih faktora, prevashodno rasta cijene nafte na svjetskom tržištu i povratnog uticaja na inflatorna kretanja. Ukoliko su rast i drugi makroekonomski pokazatelji ispod procijenjenog nivoa imat će za posljedicu drugačija kretanja projekcije prihoda.

Nepredviđene promjene poreznih politika se prvenstveno odnose na izmjene zakona o pripadnosti javnih prihoda u dijelu raspodjele prihoda od indirektnih poreza i izmjene zakona o porezu na dohodak koje su također u proceduri.

Projekcije su rađene pod pretpostavkom da neće doći do prenosa nadležnosti između općine i drugih nivoa vlasti.

4. UPRAVLJANJE POTROŠNJOM

4.1. Zahtjevi budžetskih korisnika

Na osnovu dostavljene Instrukcije 1 Službe za privredu, finansije, opću upravu, društene djelatnosti i BIZ, Općinske službe su dostavile svoje projekcije rashoda za naredne tri godine. Dostavljene projekcije su objedinjene i prikazane u naredenoj tabeli

Tabela: Pregled projekcija/prijedloga budžetskih korisnika

Rashodi i izdaci /godina		Ostvareno 2019.	Budžet 2020.	2021.		2022.	2023.
				Zahtjev	Gornja granica	Zahtjev	Zahtjev
A	Tekući rashodi	921.121	1.093.950	1.145.655	850.000	1.165.947	1.205.235
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih	538.080	597.600	687.768		708.718	740.618
612000	Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	50.939	56.340	60.795		63.577	66.885
613000	Izdaci za materijal i usluge	232.094	240.880	257.092		252.652	253.732
613100	Putni troškovi						
		1.840	3.350	4.250		4.450	4.550
613200	Izdaci za energiju	41.565	42.600	43.050		43.050	43.050
613300	Izdaci za komunikacije i komunalne usluge						
		38.125	29.250	30.050		30.500	30.500
613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	10.511	17.320	17.570		17.870	17.820
613500	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	8.669	8.850	8.570		8.620	8.620
613700	Izdaci za tekuće održavanje	24.563	29.350	30.500		30.050	30.350
613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa						
		6.220	6.600	6.600		6.600	6.600
613900	Ugovorene i druge posebne usluge	100.601	103.560	116.502		111.512	112.412
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	78.756	140.630	136.000		137.000	140.000
614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima	813	6.630	5.500		6.500	2.000
614200	Tekući transferi pojedincima	6.110	15.500	14.000		17.500	17.500
614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	24.040	52.000	45.000		47.000	50.000
614400	Subvencije javnim preduzećima	17.700	32.000	32.000		32.000	32.000
614800	Drugi tekući rashodi	30.093	34.500	39.500		34.000	38.500
615000	Kapitalni transferi	21.252	56.500	2.000		2.000	2.000
	Tekuća rezerva		2.000	2.000		2.000	2.000

B	Kapitalni izdaci	437.422	511.500	223.000	350.000	212.000	212.000
821000	Kapitalni izdaci	437.422	511.500	223.000	350.000	212.000	212.000
	UKUPNO:	1.358.543	1.605.450	1.367.655	1.200.000	1.377.947	1.417.235
	Broj uposlenih		28				

4.2. Smjernice i ograničenje za dostavljanje zahtjeva za izradu nacrtu budžeta

Prilikom projekcija rashoda i izdataka za naredne tri godine, uvažavajući date projekcije prihoda Službe za privredu, finansije, opštu upravu, društvene djelatnosti i BIZ rashodi budžetskih korisnika trebali bi se kretati u granicama projekcije prihoda umanjenim za iznos planiranog pokriva akumuliranog deficita, odnosno u granicama iznosa od cca 1.200.000,00 KM. Iz prethodne tabele je vidljivo da projekcije rashoda koje su urađene na osnovu dostavljenih projekcija Općinskih službi znatno prelaze iznose koji bi prema projekcijama prihoda za naredne tri godine trebali biti raspoloživi. Naime, ukupno projektovani prihodi za 2021. godinu iznose 1.273.000 KM, od čega je 400.000 KM kapitalnih transfera s većih nivoa vlasti. Uzimajući u obzir činjenicu da, izuzev za dio kapitalnih transfera od BPK-a, veći nivou vlasti prilikom raspisivanja javnih poziva za dodjelu sredstava za kapitalne projekte zahtjevaju učešće Općine sa minimalno 20%, neophodno je rezervisati minimalno 20.000 KM na ime učešća u projektima. Također je neophodno uzeti u obzir i činjenicu da akumulirani deficit Općine Foča sa 31.12.2019.godine iznosi cca 380.000 KM te se u budžetu za 2021.godinu moraju rezervisati sredstva od cca 75.000 KM na ime pokriva deficita.

Uzimajući u obzir prethodno iznesene podatke konstatujemo da sredstva sa kojima će Općina raspolagati za pokriće tekućih rashoda u 2021.godini iznose oko 850.000 KM. Na osnovu navedenog zahtjevi budžetskih korisnika za izradu Nacrta Budžeta za 2021.godinu koji se odnose na tekuće rashode bi se trebali kretati u granicama realizovanih rashoda budžeta za 2019.godinu sa maksimalnim uštedama ako je i gdje je god to moguće. Zahtjevi za kapitalne izdatke koji se realizuju iz poreznih i neporeznih prihoda i tekućih transfera sa viših nivoa bi se trebali odnositi isključivo na učešće Općine u projektima za koje su sredstva dobijena od strane većih nivoa vlasti i trebali bi se kretati u predviđenom iznosu od ukupno 20.000 KM, jer prema projekcijama sredstava za ovu namjenu nema, izuzev ako ne dođe do povećanja tekući transferi sa viših nivoa vlasti, odnosno ako se ne ostvare uštede na tekućim izdacima. Zahtjevi za kapitalne izdatke koji se finansiraju iz kapitalnih transfera većih nivoa vlasti treba planirati u iznosu od cca 350.000,00 KM uz obavezno preciziranje izvora finansiranja i opisa kapitalnog projekta. Iz projekcija posebnih naknada i prihoda i naknada od cesta trebali bi se u istom iznosu planirati i rashodi za te svrhe kao što su: rashodi iz oblasti Civilne zaštite koji se realizuju iz posebnih naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, rashodi za usluge popravki i održavanja cesta koji se realizuju iz cestovnih naknada i prihoda koji pripadaju direkciji cesta, te rashodi iz sredstava prikupljenih od kirija za socijalno-neprofitno stanovanje. Što se tiče projekata koji bi se trebali realizovati u periodu od 2021.-2023. godine oni će biti

utvrđivani prilikom izrade nacrtu budžeta za svaku godinu pojedinačno, a na bazi strategija razvoja Općine za period 2020.-2026.godina koja se trenutno nalazi u fazi izrade. Na osnovu toga i budžetski korisnici bi trebali prilikom dostavljanja svojih zahtjeva za izradu Nacrta Budžeta za 2021.godinu u dijelu koji se odnosi na kapitalne izdatke vezane za projekte koji će se realizovati navesti i izvor finansiranja tih projekata, te projekte planirati u skladu sa Strategijom koja bi do momenta izrade zahtjeva za nacrt budžeta trebala biti usvojena. Shodno naprijed navedenom, Instrukcija 2 koju će Služba za privredu, finansije, opću upravu, društvene djelatnosti i BIZ dostaviti općinskim službama će sadržati elemente i ograničenja iz ovog dokumenta, a sve službe prilikom dostavljanja svojih zahtjeva za izradu Nacrta budžeta Općine Foča za 2021.godinu bi se trebali pridržavati gore navedenih smjernica i ograničenja, a sve u cilju što kvalitetnije izrade nacrtu budžeta za 2021.godinu.

Broj:01-1-11-570-1/20
Datum : 01.07.2020.godine

OPĆINSKI NAČELNIK
Zijad Kunovac